



ከኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል

ጋር በመተባበር በየሰዓታችን የሚታተም

ታዳሽ ኃይል ላይ ያተኮረው የኃይል ልማት

ኢትዮጵያ እምቅ የታዳሽ ኃይል ያላትና በዚህ ዘርፍ ትኩረት ሰጥታ እየሠራች የምትገኝ ሀገር ነች። የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል የኮሙኒኬሽን ዳይሬክቶር አቶ ሞገስ መኮንን እንደሚያስረዱት ኢትዮጵያ ከውሃ እስከ 45 ሺህ ሜጋ ዋት፣ ከጂዮተካማል እስከ 10 ሺህ ሜጋ ዋት፣ ከንፋስ አንድ ነጥብ ሶስት ጋር ዋት የሚደርስ ኃይል ማመንጨት የሚያስችል እምቅ ኃይል አላት። 13 ወራት የፀሐይ ብርሃን የምታገኝ እንደመሆኗ ላይ አረጋጅቶ ለማመንጠን ምቹ የሆነች ሀገር ነች ይላሉ። እነዚህ የተፈጥሮ ሀብቶች የአዋጭነት ጥናት እየተሠራላቸው እየለሙ እንደሚገኙና አንዳንዶቻችንም ተጠንቅቀው እንደተቀመጡ ዳይሬክተሩ ይገልጻሉ።

ኢትዮጵያ እስከ ዛሬ ድረስ ያሏትን የተፈጥሮ ሀብቶች ያልተጠቀመችባቸው የተለያዩ ምክንያቶች እንዳሉ ጠቅሷል። የመጀመሪያውና ዋናው ምክንያት ከድህነታችን ጋር የተያያዘ እንደሆነ አመልክተዋል። እንደ ሀገር ደሃ ስለሆነና አብዛኛው የሀብታሰብ ክፍል ከድህነት ወለል በታች ስለሚኖር መሠረታዊ ፍላጎታችንን እንኳ አሟልተን ለመኖር እየተቸገርን እንደሆነ የተናገሩት አቶ ሞገስ መንግሥት በየዘው አቅጣጫ ከድህነት ለመውጣት የሚሠሩ በርካታ ሥራዎች መኖራቸውን ገልጸዋል። ከድህነት ለመውጣት የሚደረገው ጥረት በአንድ በኩል፣ መሠረታዊ ፍላጎትን ለማሟላት የሚደረገው ጥረት ደግሞ በሌላ በኩል የመንግሥት ትኩረት መሆኑን ያነሳሉ።

ከእነዚህ መሠረታዊ ፍላጎቶች ውስጥ ደግሞ ኤሌክትሪክ አንዱ ጉዳይ እየሆነ መጥቷል ይላሉ። ልክ ምግብ፣ መጠለያ፣ ልብስ ለሰው ልጅ መሠረታዊ ፍላጎት

ሆነው እንደተለዩ ሁሉ አሁን ባለንበት ተጨባጭ ሁኔታ ኤሌክትሪክ ከየትኛውም እንቅስቃሴያችን እና ፍላጎታችን ጀርባ ያለ በመሆኑ መሠረታዊ ፍላጎት ተብለው ከተለዩት የማይተናነስ ሚና ያለው ነው። ይህን ፍላጎት ለማሟላት ከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ ያስፈልጋል። የውጭ ምንዛሪ እጥረትም እንደሀገር ያሉንን ተፈጥሯዊ ሀብቶች በአግባቡ እንዳናለማ አድርጎናል ይላሉ።

የተፈጥሮ ሀብታችንን በሚፈለገው ደረጃ እንዳናለማ ምክንያት የሆነን ሌላው ጉዳይ በዘርፉ ያለን የሠለጠነ የሰው ኃይል ቁጥር እጅግ በጣም አነስተኛ መሆኑና ያሉን የትምህርት ዘርፎችም ተፈጠሯዊ ሀብቶቻችንን ለማልማት የሚያስፈልገውን የሰው ኃይል ከማፍራት አንጻር ውስንነት የሚታይባቸው እንደሆኑ ጠቅሷል። ለምሳሌ ጂዮተካማልን ማልማት ቢያስፈልግ ከፍተኛ የፋይናንስና በዘርፉ ጥልቅ ዕውቀት ያለው የሠለጠነ የሰው ኃይል ያስፈልጋል። የዓለም አቀፍ አበዳሪዎች ጫና እና ድንበር ተሻጋሪ ከሆኑ ወንዞች አስተዳደር ጋር በተያያዘ የሚነሱ ጥያቄዎችም ሀብቶቻችንን በሚገባ እንዳናለማ ያደረጉ ምክንያቶች መሆናቸውን አቶ ሞገስ ይጠቅሳሉ።

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ግን ለታዳሽ ኃይሎች ትኩረት በመስጠት አበረታች ለውጥ እየታየ መምጣቱንና ወደ ፊትም በሰፊው ለማልማት የተጠኑ ፕሮጀክቶች መኖራቸውን ተናግረዋል። ከእነዚህም ውስጥ በርካታ ያለ ቁጥር ያላቸው የንፋስ ኃይል ማመንጫ ፕሮጀክቶች እንደሚገኙ ገልጸዋል።

የንፋስ ኃይል ማመንጫት ታሪክ በዓለም አቀፍ ደረጃ ረዘም ያለ ዕድሜ ያለው የኃይል ምንጭ ልማት እንደሆነ የተናገሩት አቶ ሞገስ በሀገራችን ተግባራዊ መሆን

ከጀመረ ግን የቅርብ ዓመታት ታሪክ ያለው ነው ብለዋል። በኢትዮጵያ ታሪክ ሥራ የጀመረው የመጀመሪያው የንፋስ ኃይል ማመንጫ የአዳማ -1 የንፋስ ኃይል ማመንጫ እንደሆነ አስታውሰዋል። አዳማ-1 የንፋስ ኃይል ማመንጫ በ2005 ዓ.ም ወደ ሥራ ከገባ በኋላ አዳማ 2 እና አሸንዳ የንፋስ ኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች በ2007 ዓ.ም ሥራ መጀመራቸውን ተናግረዋል። በየጊዜው እያደገና እየተለዋወጠ የመጣው የንፋስ ኃይል ማመንጫ ቴክኖሎጂን ኢትዮጵያ ለታዳሽ ኃይል ልማት ከሰጠችው ልዩ ትኩረት አንጻር ቴክኖሎጂው በሀገር ውስጥ እንዲተገበርና ኃይል እንዲለማበት ተደርጓል።

አሁን በሥራ ላይ ካሉት አዳማ 1፣ አዳማ 2 እና አሸንዳ የንፋስ ኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች 324 ሜጋ ዋት ኃይል የማመንጫት አቅም መፈጠሩን ተናግረዋል። እንደ ሀገር ካለን አምቅ የንፋስ ኃይል ሀብታችን አንጻር ሲታይ ግን ማልማት የቻልነው በጣም አነስተኛውን ምናልባትም አንድ በመቶ የማይሆነውን ብቻ እንደሆነ አቶ ሞገስ ይገልጻሉ። ከዚህ አንጻር ገና ብዙ ሥራ መሥራት ይጠበቅብናል ብለዋል።

ተቋሙ በቀጣዮቹ ዓመታት በተለያዩ የሀገሪቱ አካባቢዎች ከንፋስ ብቻ አስራ ስምንት ፕሮጀክቶችን ለመገንባት አስቦ የአዋጭነት ጥናት እንዳስጠናም ተናግረዋል። እነዚህ 18 ፕሮጀክቶች ወደ 2 ሺ 700 ሜጋ ዋት ኃይል የማመንጫት አቅም ያላቸው ናቸው። ከነዚህ ውስጥ አይቫ 1 ፣ አይቫ 3 ፣ ጎዴ ፣ ቀብሪቢያህ ፣ ቱሉ ጉሌድ፣ አይጋላ የመሳሰሉት በምስራቅ የሀገራችን ክፍል የሚገኙ ናቸው።

ይህም የታዳሽ ኃይል ምንጮችን ስብጥር የማመጣጠን እና በአመዛኙ በውሃ ኃይል ላይ ጥገኛ

የሆነውን አጠቃላይ የሀገሪቱን ኃይል ለማመጣጠን እንደሚረዳም ተናግረዋል። የንፋስ ኃይል ከውሃ ኃይል ማመንጫ በተሻለ አስተማማኝና ወጪን የሚቀንስ መሆኑንም ጠቅሰዋል። የውሃ ኃይል ማመንጫ ኃይል የማምረት አቅሙ የሚወሰነው ወደ ግድብ በሚገባው የውሃ መጠን እና የግድቡ ከፍታ ሲሆን የንፋስ ኃይል ማመንጫ ደግሞ አካባቢው በሚኖረው አማካይ የንፋስ ፍጥነት ላይ ይወሰናል። በአብዛኛው በሀገራችን ደረቃማው የቦጋ ወቅት የግድቦች የውሃ መጠን ይቀንሳል፤ በአንጻሩ ንፋሳማ የአየር ፀባይ ስለሚፈጠር የንፋስ ኃይል ማመንጫዎች አቅም ያድጋል። ስለዚህ የንፋስ ኃይል ማመንጫ በቦጋ ወራት ሚቀንሰውን የውሃ ኃይል የማመንጫት አቅም ይደግፋል። ከዚህም ባሻገር የውሃ ኃይል ማመንጫ ውሃ የሚተኛበት ቦታ ያስፈልገዋል፤ የንፋስ ኃይል ማመንጫ ግን ያን ያህል ቦታ የሚፈጅ አይደለም። ከውሃ ኃይል ማመንጫ ግንባታ አንጻር የንፋስ ኃይልን ስንመለከት ዝቅ ያለ ገዝብ ኢንቨስት አድርገን ምናልባትም ከፍ ያለ ኃይል ልናገኝ የምንችልበት ይሆናል

ስለሆነም እንደሀገር ትኩረት የተሰጠውን የኃይል ዘርፍ ልማት በማፋጠን በማደግ ላይ ያለው የሀገራችን ኢኮኖሚ የሚፈልገውን ኃይል ማቅረብ፣ ዜጎቻችንን ከጨለማና ከድህነት ለማውጣት የሚከናወነውን ሀገራዊ ሥራ ማገዝ፣ በሰጥቶ መቀበል መርህ ላይ የተመሠረተውን ቀጣናዊ የኃይል ትስስር ማስፋትና የውጭ ምንዛሪ ግኝትን ማሳደግ የታዳሽ ኃይል ልማታችን ትኩረት ሆኖ ይቀጥላል ሲሉ እየተሠራ ያለውን ሥራ ከወደፊት የተቋሙና የሀገሪቱ ራዕይ ጋር አስተሳስረው አቶ ሞገስ መኮንን ይገልጻሉ።

የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል

በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት ታተመ